

PĚT RAD aneb Jaká práva má pacient

S NOVÝ SERIÁL
DENÍKU
PŘÁVNÍ
PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Zajímá vás, jaká máte práva při poskytování zdravotních služeb a hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení? Ta nejdůležitější z nich se dozvíte v těchto pěti radách zdarma.

Rada první

Pacient má právo znát svůj zdravotní stav, ale i možnost se této informace vzdát.

Poskytovatel zdravotních služeb je povinen zajistit, aby byl pacient srozumitelným způsobem v dostatečném roz-

sahu informován o svém zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu, a umožnit pacientovi nebo osobě určené pacientem klást k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám doplňující otázky. V případě nezletilého pacienta nebo pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům toto právo náleží pacientovi i jeho zákonnému zástupci. Pacientovi se v tomto případě informace poskytnou způsobem zohledňujícím jeho rozumovou vyspělost a aktuální schopnost informací porozumět. Nezletilému pacientovi staršímu 15 let se informace a zodpovězení doplňujících otázek poskytne v plném rozsahu s výjimkou případů, kdy tento pacient není schopen v dostatečné míře porozumět významu a charakteru poskytovaných zdravotních služeb a jejich vlivu na jeho zdraví a život. Pacient je však oprávněn se práva na podávání informací vzdát, popřípadě může určit, které osobě mají být podány. Kromě toho informace o nepříznivé diagnóze nebo prognóze zdravotního stavu pacienta může být v nezbytném rozsahu

informován o svém zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu, a umožnit pacientovi nebo osobě určené pacientem klást k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám doplňující otázky. V případě nezletilého pacienta nebo pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům toto právo náleží pacientovi i jeho zákonnému zástupci. Pacientovi se v tomto případě informace poskytnou způsobem zohledňujícím jeho rozumovou vyspělost a aktuální schopnost informací porozumět. Nezletilému pacientovi staršímu 15 let se informace a zodpovězení doplňujících otázek poskytne v plném rozsahu s výjimkou případů, kdy tento pacient není schopen v dostatečné míře porozumět významu a charakteru poskytovaných zdravotních služeb a jejich vlivu na jeho zdraví a život. Pacient je však oprávněn se práva na podávání informací vzdát, popřípadě může určit, které osobě mají být podány. Kromě toho informace o nepříznivé diagnóze nebo prognóze zdravotního stavu pacienta může být v nezbytném rozsahu

Rada druhá

Zdravotní služby je možné pacientovi poskytovat jen s jeho souhlasem.

Poskytovat zdravotní služby lze pouze se souhlasem pacienta, který může tento souhlas kdykoliv odvolat, pokud již nebylo započato provádění zdravotního výkonu, jehož přerušeni může způsobit vážné poškození zdraví nebo ohrožení života pacienta. Jestliže pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav souhlas s poskytováním zdravotních služeb vyslovit, vyžaduje se souhlas osoby určené pacientem, a pokud žádnou osobu pacient neoznačil, popřípadě není dosažitelná, pak se vyžaduje souhlas manžela nebo registrovaného partnera, popř. rodiče či souhlas jiné osoby blízké způsobu

bilé k právním úkonům, pokud je známa.

Rada třetí

Každý pacient má právo na „dříve vyslovené přání“.

Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit. Poskytovatel zdravotních služeb bere zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, jestliže ho má k dispozici a v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje, a pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas.

Rada čtvrtá

Pacienta je možné v určitých případech hospitalizovat i bez jeho souhlasu.

Pacienta lze bez jeho souhlasu popř. souhlasu, jeho zákonného zástupce, hospitali-

zovat tehdy, jestliže mu bylo soudem uloženo ochranné léčení formou lůžkové péče, byla nařízena izolace, karanténa nebo léčení podle zákona o ochraně veřejného zdraví, bylo mu podle trestního řádu nebo občanského soudního řádu nařízeno vyšetření zdravotního stavu, pokud ohrožuje bezprostředně a závažným způsobem sebe nebo své okolí a jeví známky duševní poruchy nebo touto poruchou trpí nebo je pod vlivem návykové látky, jestliže hrozbu pro pacienta nebo jeho okolí nelze odvrátit jinak, nebo jeho zdravotní stav vyžaduje poskytnutí neodkladné péče a zároveň neumožňuje, aby vyslovil souhlas.

Rada pátá

Zákon přesně vymezuje osoby, které jsou oprávněné nahlížet do zdravotní dokumentace pacienta.

Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem zdravotních služeb nahlížet a porizovat si její výpisy nebo kopie tyto osoby:

- pacient nebo zákonný zástupce pacienta
- osoby určené pacientem nebo zákonným zástupcem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba
- osoby blízké zemřelému pacientovi

V tomto článku jsme čerpali ze Zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka - www.pravniflinka.cz.

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.

NEPŘEHLÉDNĚTE:
Příští téma: Zbavení rodičovské zodpovědnosti